

AGRU IN VICARIATUL MARAMUREȘ

Suplimentul Organului „Dumineca“.

Administrația: Biroul AGRU-lui Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare deodată cu „Dumineca“.

Prețul 1 Leu împreună cu „Dumineca“.

Naționalism și biserică.

Dintre toate neamurile nici unul n'a avut atâta drept să-și identifice aspirațiile naționale cu credințele sale religioase, ca poporul jidovesc.

„Ieși din pământul tău — zice Domnul către Avram — în pământul care ți-l voi arăta ție. Și te voi face națiune mare.“

„Seminția ta va stăpâni porțile vrășmașilor tăi! Și întru seminția ta se vor binecuvânta toate neamurile.“

„Și hotarele tale le voi pune la Marea Roșie până la Marea Filistenilor — zice Domnul către Moise — și dela deșert până la fluvii. că voi da în mâinile voastre pe locuitorii aceluia pământ, ca tu să-i alungi pe dânșii de dinaintea ta.“

„Eu voi fi Dumnezeuul vostru și voi îmi veți fi mie popor.“

Mai ales din timpul Macaveilor jugul străin era insuportabil, partidul național a fanatizat poporul și din timp în timp a provocat răscoale, cari au fost suprimate cu vărsare de sânge.

În acest timp de neliniștită așteptare a sosit Mântuitorul lui Izrail, în persoana unui umil nazarinean „de unde nimic bun nu putea veni“ din Galilea

„de unde profet nu s'a sculat“ și care în cele din urmă — fiind întrebat dacă se cade unui bun patriot să dea dajde împăratului — a învățat ca să dea împăratului ce este a împăratului . . . și patrioții s'au scandalizat.

A da dajde împăratului când aceasta dajde avea ca destinație susținerea imperiului păgân și asupritor pentru sfărâmarea căruia atâtea mii de suflete credincioase s'au jertfit.

Știm că acest partid național a avut partea lui la răstignirea lui Isus și istoria ne învătă, că tot acest partid, fanatizând întreg poporul jidovesc, a provocat ocuparea definitivă a Palestinei și distrugerea Ierusalimului de către Tit, cu toate grozăviile lui.

Este adevărat că au fost între izraeliți cari, ca dreptul Simeon, au așteptat într'un alt chip — ca un erou național „Mângăierea lui Izrail,“ însă de aceștia au fost foarte puțini.

Persoana blândă inofensivă a lui Isus a fost sminteală în fața partidului național jidovesc.

În timpul împăratului Claudiu Tiberiu un biet pescar incult a ajuns în Roma Cesarilor, era din legea urgisită a jidovilor și s'a adăpostit în una din cele mai părăsite suburbii a Romei,

dincolo de Tibru, aproape de poarta Capena. Era sf. Petru, care și-a propus întoarcerea la creștinism a imperiului roman.

Noi cu greu ne putem face o idee că datinele, credințele fie și superstițiile în ce măsură au pătruns întreaga viața particulară, familiară și publică a unui roman. Datinele, filozofia, literatura, artele, viața economică cât și politică toate au fost îmbrăcate s'au au izvorit din credințe străbune, pe cari poate nu le mai credea, însă cu atât mai tare s'au cramponat de ele. Să ne gândim apoi la mărirea și strălucirea imperiului — era stăpânul lumii cunoscute — și vom înțelege puțin ce a însemnat pentru un roman să-și părăsească credința strămoșilor și să primească credința unui învățător, care împreună cu făcătorii de rele a fost judecat la moarte și executat de procurorul roman din Palestina, pentru răsvrătire în contra siguranței statului și a împăratului.

Toți martirii au fost judecați la moarte ca răi patrioți față de imperiul roman.

Patru sute de ani au luptat popoarele barbare până au putut sfărâma imperiul roman și când s'a năruit imperiul, în fața popoarelor barbare a stat creștinismul ca religia Romei învinse, fiecare din aceste popoare a trebuit să-și denege orgoliul național — primind creștinismul.

„Trebuie să adori ce ai distrus — a zis sfântul Remigiu cătră regele Chlodvig — și să distrugi ce ai adorat.“ Mai plastic nu se putea spune.

Și așa este până în ziua de astăzi, Chinezii, japonezii și indienii dacă vreu să primească creștinismul trebuie să renunțe la o sumedenie de idei naționale ca să poată primi creștinismul.

Dumnezeu nu ar fi Dumnezeu dacă nu ar pretinde omul întreg, absolut întreg, omul carnal și omul mintal

și dacă omul a adus aceasta jertfă, Dumnezeu într'un mod tainic îi nobilitează toate simțurile și toate ideile, așa a nobilitat și ideia națională, cum vedem că acei indivizi și acele popoare au fost mai naționale cari au știut mai bine să aducă jertfă abandonului de sine.

Noi știm astăzi că nu jidovii din partidul național au fost buni patrioți, nici romanii cari au omorât pe creștini și nici aceia n'au fost buni francezi cari au propovăduit în biserică gallicanismul și în Austria iosefinismul și în Cehia husitismul. Noi știm că Isus Hristos, care a plâns ca patriot gândindu-se la soarta țării sale, a fost și este modelul desăvârșit al naționalismului.

Dacă ar fi două principii distincte de existență în lume, s'ar putea vorbi de o ciocnire a datoriiilor, deoarece însă numai un singur principiu este, care este Dumnezeu, nu se poate vorbi de patriotism de o parte și de datorințele credinței de alta parte, cași când aceste două lucruri ar putea să se contrazică. De bună seamă există gradația în principii și anume principiile veșnice premerg principiilor vremelnice, religia urmărește scopuri supranaturale, politica se ocupă cu vieța de pe pământ, a spune că aceasta din urmă primează deasupra celelalte este un non sens dacă nu o erezie.

Nici ortodoxia n'a fost altceva decât etatismul religios al imperiului bizantin alimentat de eclecticismul filozofiei păgâne grecești, pe scurt — helenismul.

Imperiul bizantin și imperiul ottoman s'au năruit, însă eclecticismul grecesc a rămas.

Prin acest spirit grec ciuruim ritul catolic occidental rezultatul spiritului pururea roman și ne îngrădăm în formalisme rigide amorțite și luptăm din răsuputeri în contra luminei și căldurei care de data aceasta vine din orient, din Paray le Monial, din Lourdes, din Lissieux ... până când ?